

Synanthedon stomoxiformis (HÜBNER, 1790)

- Sromowce Wyżne (UTM: DV57), 14–15 VI 2007 – 3 exx., w pułapce „unitrap” z feromonem <<Myop>> opracowanym dla *S. myopaeformis* (BORKH.), wystawionej na nasłonecznionym wzgórzu, porośniętym między innymi krzewami szakłaka.
- Sromowce Niżne (DV57) 15–16 VI 2007 – 6 exx., w pułapce „unitrap” z feromonem <<Myop>>.
- Podskalnia (DV57), 16 VI 2007 – 2 exx., bezpośrednio obserwowane przy feromonach.
- Droga do schroniska pod Trzema Koronami (DV57), 16 VI 2007 – 2 exx., bezpośrednio obserwowane przy feromonach

Gatunek podawany lokalnie, głównie z południowej części kraju (BAKOWSKI 1997: Wiad. entomol., **16**, 2: 121). Z Pienin odnotowany jak dotąd tylko raz, na podstawie jednego osobnika (♀) (SZADZIEWSKI i in. 1973: Przegl. zool., **17**, 2: 192-195).

Paranthrene tabaniformis (ROTTEMBURG, 1775)

- Sromowce Niżne (DV57), 16 VI 2007 – 1 ex., bezpośrednio obserwowany przy feromonie <<Tab>> opracowanym dla *P. tabaniformis*. Pospolity na terenie całego kraju. Z Pienin podawany z Czorsztyna (BŁESZYŃSKI i in. 1965: Acta zool. cracov., **10**, 5: 375-493).

Synanthedon formicaeformis (ESPER, 1783)

- Sromowce Niżne (DV57), 15–16 VI 2007 – 4 exx., w pułapce „unitrap” z feromonem <<Formi>>, opracowanym dla *S. formicaeformis*. Pospolity na terenie całego kraju. Z Pienin nie był podawany.

Synanthedon tipuliformis (CLERCK, 1759)

- Sromowce Niżne (DV57), 15–16 VI 2007 – 3 exx., w pułapce „unitrap” z feromonem <<Tip>> opracowanym dla *S. tipuliformis*. Pospolity na terenie całego kraju. Z Pienin nie był podawany.

Chamasphecia empiformis (ESPER, 1783)

- Sromowce Niżne (DV57), 15–16 VI 2007 – 2 exx., w pułapce „unitrap” z feromonem <<Api>> opracowanym dla *Sesia apiformis* (CL.). Pospolity na terenie prawie całego kraju, z wyjątkiem północno-wschodniej części. Z Pienin podawany z licznych stanowisk (Błeszyński i in. 1965: ibid.).

Marek BAKOWSKI, Zakł. Zool. Systemat. UAM, Poznań

492. Olcha czarna *Alnus glutinosa* (L.) GAERTN. – nowa roślina żywicielska larw przeziernika *Synanthedon vespiformis* L. (Lepidoptera: Sesiidae)

Black alder *Alnus glutinosa* (L.) GAERTN. – a new host plant of larvae of *Synanthedon vespiformis* L. (Lepidoptera: Sesiidae)

KEY WORDS: Lepidoptera, Sesiidae, *Synanthedon vespiformis*, *Alnus glutinosa*, host plant, Poland.

Larwy przezierników są endofagami, żerują w korzeniach roślin zielnych (rhyzofagi) bądź w drewnie lub łyku drzew i krzewów (ksylofagi). Większość larw przezierników (Sesiidae) jest oligofagami, niektóre z nich są monofagami jak *Sesia melanocephala* DALM., *Synanthedon cepiformis* OCH. czy *S. mesiaeformis* H.-S. Gąsienice tego ostatniego gatunku że-

rują tylko na *Alnus glutinosa* (L.) GAERTN. Z *Alnus* spp. związany jest również szeroko rozprzestrzeniony w Polsce przeziernik *S. spheciformis* DEN. et SCHIFF., którego gąsienice żerują przypadkowo również na *Betula* spp.

Przykładem polifaga jest *Synanthedon vespiformis* L., związany przede wszystkim z dębami – *Quercus robur* L. i *Q. petraea* MATT. LIEBL. Okazjonalnie gąsienice tego gatunku były znajdowane na *Fagus sylvatica* L., *Castanea sativa* MILL., *Salix* spp., *Populus* spp., *Abies alba* MILL., *Juniperus communis* L., *Ulmus glabra* HUDS., *Betula* spp. *Malus* spp., *Cerasus* spp., *Prunus* spp., *Juglans regia* L., *Aesculus* spp., *Loranthus europaeus* L. (ŠPATENKA i in. 1993: Handbook of Palaearctic Macrolepidoptera. Vol. 1. Sesiidae – Clearwing Moths. GEM Publishing. 569 ss.). Olsza (*Alnus* spp.), jako roślina żywicielska tego gatunku nie była dotąd podawana.

– *Synanthedon vespiformis* (♂) został wyhodowany z kory *Alnus glutinosa* w dniu 13 II 2008.

Żerowiska zostały pobrane 15 XII 2007 w Puszczy Kozienickiej, w sąsiedztwie tzw. Poborskich Łąk (UTM: EC20), leg. M. Miłkowski (MM). Z larwy zebranej z tego samego pnia olszy, została wyhodowana samica *Synanthedon mesiaeformis* (15 I 2008, leg. MM).

Żerowiska stwierdzono na pniu starej, niedawno złamanej przez wicherę olszy. Drzewo znajdowało się na skraju wielogatunkowego drzewostanu, przylegającego do śródleśnych łąk, dawniej torfowiska. W korze znajdowały się liczne otwory wylotowe i resztki egzuwii przezierników.

Żerowiska obu gatunków przezierników w pniu olszy nie różnią się zasadniczo od siebie. Taki przypadek wspólnego żerowania na jednym materiale dwóch pokrewnych gatunków stwierdzono w Radomiu - Wincentowie (EC10), gdzie *Synanthedon spheciformis* i *Synanthedon culiciformis* L. żerowały w szyi korzeniowej kilkuletniej brzozy brodawkowatej *Betula pendula* ROTH. (20 I 2003, leg. MM). Stwierdzone przypadki wspólnego bytowania dwóch pokrewnych gatunków, sygnalizują konieczność zachowania pewnej ostrożności w przypadku inwentaryzacji przezierników wyłącznie na podstawie identyfikacji żerowisk.

Marek BĄKOWSKI, Zakł. Zool. Systemat. UAM, Poznań

Marek MIŁKOWSKI, Radom

493. Nowe stanowiska *Synanthedon andrenaeformis* (LASPEYRES, 1801) (Lepidoptera: Sesiidae) w Polsce

New records of *Synanthedon andrenaeformis* (LASPEYRES, 1801) (Lepidoptera: Sesiidae) in Poland

KEY WORDS: Lepidoptera, Sesiidae, *Synanthedon andrenaeformis* new records, Poland.

W trakcie prowadzenia poszukiwań przezierników (Sesiidae) w południowo-zachodniej części Wyżyny Krakowskiej, stwierdzono występowanie *Synanthedon andrenaeformis* (LASPEYRES, 1801).

Badania były prowadzone w Trzebini i jej okolicach. W początkowym okresie badań samce przezierników wabiono przy pomocy syntetycznych feromonów płciowych opracowanych dla różnych gatunków przezierników i wyprodukowanych przez „Plant Research International” (Wageningen, Holandia). W późniejszym czasie rozpoczęto również poszukiwania żerowisk na roślinie żywicielskiej *S. andrenaeformis* – kalinie koralowej (*Viburnum opulus* L.).